

Kommunstyrelsen
Lunds kommun

Direktiv för omförhandling av gymnasiesamverkan (Fritt Sök)

Den 2 december 2020 beslöt Lunds kommunstyrelse att uppmana Skånes kommuner att planera för ett samlat gymnasieutbud för att möta efterfrågan, samt att inleda ett samlat utvecklingsarbete av gymnasiesamverkan. Detta i syfte att

- (1) Förbättra transparensen, tydligheten och långsiktigheten avseende fördelningen av kostnader och ansvar för gymnasieskolan i hela Skåne;
- (2) Få på plats delregionala samarbeten avseende planeringen och styrningen av gymnasieskolan med utgångspunkt i gymnasieorterna samt de till gymnasieorterna närliggande kommunerna och fristående gymnasieskolorna.
- (3) Undersöka hur man kan möjliggöra en rimlig tillgång till gymnasieutbudet i hemkommunen för ungdomar hemmahörande i gymnasiekommunen.
- (4) Undersöka och initiera ett systematiskt arbete för att tillsammans med Skolinspektionen arbeta för att motverka betygsinflation och säkerställa en likvärdig betygssättning i Skånes grundskolor.

För att underlätta den pågående utrednings- och förhandlingsprocessen och uppnå ett utfall i enlighet med Lunds kommuns intentioner, föreslår kommunstyrelsen anta följande direktiv och tidplan för det egna arbetet till stöd för nytt samverkansavtal.

Nuläge

Det nuvarande samarbetet inom ramen för Fritt Sök fungerar inte tillfredsställande sett ur Lunds kommuns synvinkel.

- Trots ett mycket stort utbud av platser inom gymnasieskolan är det mycket svårt för elever boende i Lund eller närliggande kommuner att komma in på våra kommunala skolors högskoleförberedande program, beroende på stor konkurrens från elever från andra kommuner.
- Elevkullarna kommer under de närmaste åren att öka kraftigt samtidigt som det inte finns tillräckligt stort intresse i andra kommuner att bygga ut gymnasieskolan. Detta kommer leda till att undanträngningseffekterna förstärks för elever från Lund och närliggande kommuner.
- Lunds kommun ersätts enligt den så kallade självkostnadsprincipen, när elever från andra kommuner går på de kommunala gymnasieskolorna i Lund. Denna princip är svårtolkad och ger inte tillfredsställande ersättning för kommunens åtagande. Detta ska ses i perspektivet av att kommunen håller en stor gymnasieorganisation där den långsiktiga efterfrågan, och därmed intäkterna, är osäkra.
- Den hårda konkurrensen på vissa skolor och program får en segregerande effekt när enbart elever med toppbetyg antas.

Målsättning

Uppdraget är att inom ramen för gymnasiesamverkan i Skåne utreda och förhandla om samverkansformer som på ett tydligt och tillfredsställande sätt löser de ovan beskrivna problemen. Detta bör utmynna i ett nytt samverkansavtal.

Målet är att väsentligt fler elever från Lunds kommun – samt elever från närliggande kommuner – ges möjlighet att studera i Lunds kommunala gymnasieskolor. Lunds kommun måste dessutom uppnå full kostnadstäckning – både direkta och indirekta kostnader – för sina åtaganden gentemot de kommuner som har elever i Lunds gymnasieskolor.

Process

Utformningen av framtida gymnasiesamverkan kan vara att bryta ner det nuvarande samverkansområdet Fritt Sök till delregionala samarbeten kring de stora gymnasieorterna i Skåne samt att eventuellt

- helt eller delvis undanta vissa program/skolor från samverkan,
- upprätta bilaterala avtal med vissa kommuner.

För ett framgångsrikt resultat av den nu inledda processen krävs för Lunds kommuns del konkreta utrednings- och förhandlingsinsatser på lokal, delregional och regional nivå.

- Det lokala perspektivet: Med utgångspunkt från mål och problembeskrivningar ovan ska flera alternativ för förändringarna av gymnasiesamverkan analyseras ur ett Lundaperspektiv. Förslag tas fram hur dessa förändringar kan genomföras. Detta kan även gälla ömsesidiga åtaganden tillsammans med andra kommuner.
- Det delregionala perspektivet innebär för Lunds del både utredning och direkt samråd och förhandling med närliggande kommuner, särskilt med de kommuner som deltagit i det tidigare samverkansavtalet som föregick Fritt Sök.
- Det regionala perspektivet: Här avses de redan pågående förhandlingarna om framtida gymnasiesamverkan, som omfattar samtliga Skånes kommuner och delar av Blekinge.

När det gäller de framtida ekonomiska spelreglerna för gymnasiesamverkan kan självkostnadsprincipen ersättas av framförhandlade prislister. Vidare kan det ekonomiska risktagande som Lunds kommun tar i en framtida gymnasiesamverkan fördelas även till andra kommuner genom exempelvis långsiktiga garantier avseende beläggning eller ekonomisk ersättning.

Arbetet ska bedrivas skyndsamt och resultat ska redovisas kontinuerligt till kommunstyrelsens arbetsutskott, som ska utgöra styrgrupp för arbetet, förstärkt med utbildningsnämndens presidium.

Slutrapporten ska redovisas senast den sista oktober 2021 inför kommunens ställningstagande till en eventuell uppsägning av det nuvarande avtalet. Arbetet bör bedrivas enligt följande tidplan.

Tidplan

Februari 2021	Kommunstyrelsen fastställer direktiv och tidplan för arbetet
Mars 2021	Inledande samtal med närliggande kommuner om delregionala lösningar
April 2021	Inriktningsbeslut avseende delregional lösning för Lund och närliggande kommuner
Maj 2021	Utkast till fördelning av gymnasieplatser mellan delregionerna presenteras av utredningen
September 2021	Utkast/förslag till lösning av problemen för Lund och närliggande kommuner presenteras av utredningen
Oktober 2021	Slutrapport från utredningen
November- December 2021	Beslut om nytt avtal för gymnasiesamverkan alternativt uppsägning av det nuvarande avtalet.

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att fastställa direktiv och tidplan enligt ovan för arbetet med reviderad gymnasiesamverkan.

Anders Almgren (S),
Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande

Jan Annerstedt (FNL),
Ledamot i kommunstyrelsen